

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Утвърждавам,
Декан:

Сигнатура: ВА362
Дисциплина: **ГЛОБАЛНА ИКОНОМИКА**
Приета: прот. № 14/26.05.2016г.
Преподаватели: доц. д-р Диана Съботинова

АНОТАЦИЯ

Дисциплината поставя въпросите за новия глобален икономически ред; за организациите, управляващи международната търговска, валутна и финансова системи; за ролята и мястото на националната държава в глобализацията, която се свята с все по-нарастваща сила на ТНК; за засилващото се неравенство между и вътре в страните; за това как да постигнем устойчив икономически растеж, който води до развитие, за да може съвременната глобализация да доведе до по-добър живот както за повече хора от настоящото поколение, така и за бъдещите поколения.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ИЗХОДНИ УЧЕБНИ РЕЗУЛТАТИ

Основна цел на дисциплината е да Ви предостави информация за това как държавите предприемат действия, които целят да запазят собствените им интереси и мощ, като се опитват да манипулират пазарните сили; как международните организации и режими управляват пазарите; какво влияние оказват транснационалните корпорации и преките чуждестранни инвестиции в глобален мащаб; какви са разпределителните последици от действията на държавите, международните организации и корпорациите върху глобалната икономика.

Курсът ще Ви даде практически познания за начина, по който се правят международни икономически сравнения, ще откриете къде и защо се намира всяка една от страните в света в класациите по различни икономически показатели. Ще разберете как се стигна до кризата с дълговете на развиващите се страни, кои теории са в основата на последната финансова и икономическа криза и как идеите на икономистите оформят света, в който живеем, чрез провежданите правителствени политики.

В края на този курс ще можете да откривате и анализирате връзки и зависимости в световната икономика, да разбирате нарастващото влияние на взаимозависимостта и да имате познания както за отговорите, които дава господстващата икономическа теория на възникващите проблеми, така и алтернативна гледна точка и решения. Ще можете да оценявате случващото се в света на икономиката и да сте готови за предизвикателствата, които поставя пред Вас глобализацията, която се свята. Осъзнаването къде е мястото на дадена компания и на всеки един от нас на глобалния пазар ще допринесе за промяната към устойчива икономика и общество чрез информирания избор, който ежедневно правим.

По думите на Дж. М. Кейнс: „Идеите на икономистите и политическите философи – независимо дали са били прави или са грешали, са много по-могъщи, отколкото се смята. Практичните умове, които си мислят, че са напълно защитени от всякакво интелектуално влияние, често са роби на някой мъртъв икономист.“ Икономическите идеи за света имат значително по-голямо въздействие върху реалността, отколкото осъзнаваме. Познаването им и разбирането на последиците от провежданите политики превръща хората в осъзнато гражданско общество, способно да оспори и промени съществуващите правила.

ПРЕДПОСТАВКИ

Курсът е логично продължение на курсовете по микроикономика, макроикономика, световна икономика и международни икономически отношения, изучавани в бакалавърските икономически специалности. Тези от Вас, които нямат икономически познания, придобити чрез формално обучение по икономика, ще намерят в началото на курса въвеждаща тема за основните въпроси, на които се опитва да даде отговор икономическата наука. Курсът е по-скоро аналитичен и свързан със самата философия на икономиката и нейната връзка с политиката.

НАЧИН НА ПРЕПОДАВАНЕ

Дистанционно обучение.

СТАТУТ И СТРУКТУРА

Специалност	Статут	Кредити	Дистанционно обучение				Редовно обучение			Задочно обучение		
			прис.	л	с	общо	л	с	общо	л	с	общо
Международни икономически отношения	Задължителна	6	12	30	30	60						

СЪДЪРЖАНИЕ

Тема 1. Новият глобален икономически ред

Промените в световната икономика в края на XX и началото на XXI век. Идеологии относно природата и функционирането на международната икономика. Определяне на политическата цел на икономическата дейност.

Тема 2. Неокласическата концепция за икономиката

Неокласическата икономика. Природата на пазара. Концепцията за равновесието – методът на сравнителна статика. Интелектуалните ограничения на неокласическата концепция. Ефективност на методите на икономиката.

Тема 3. Нови икономически теории

Промяната и неокласическата икономика. Новите теории – теория за ендегенния растеж, новата икономическа география, теория за стратегическата търговия. Политическо значение на новите икономически теории. Конвергентен и дивергентен икономически растеж.

Тема 4. Международна политикономия

Природата на политикономията. Политикономия и икономика. Разпределение на богатството и икономическите дейности. Национална автономия. Политика на международните режими. Теория за хегемонната стабилност. Национални системи за политическа икономия.

Тема 5. Международна търговска система

Дебатът за свободната търговия. Търговия и икономика. Ревизии на традиционната теория за търговията. Прерастването на ГАТТ в СТО. Нови заплахи за една отворена търговска система. Новият търговски дневен ред.

Тема 6. Международна валутна система

Краят на фиксираните обменни курсове. Финансовата революция и валутните отношения. Технически и политически въпроси. Създаване на една международна валутна система. Реформа на международните валутни отношения.

Тема 7. Международна финансова система

Частична глобализация на международните финанси. Природа на финансовите кризи. Полемика за регулацията на международните финанси: разчитане на пазара или засилване ролята на МВФ - по-голяма прозрачност, по-добър надзор, последен заемодател.

Тема 8. Националната държава и транснационалните корпорации

Обяснение на ПЧИ и ТНК. ТНК и международната икономика. Увеличена регионализация на услуги и производство. Дебатът за ТНК и националната държава. Международен режим за ПЧИ и ТНК. Представяват ли заплахата глобалните корпорации?

Тема 9. Роля на държавата за икономическото развитие и растеж

Възходът и упадъкът на развиващите се икономики. Триумф на неолиберализма. Теория за развиващата се държава. Проектът „Източноазиатско чудо“. Източноазиатската финансова и икономическа криза. Икономиките в преход – теории за прехода.

Тема 10. Политикономия на регионалната интеграция

Икономически теории. Политически теории – федерализъм; функционализъм и неофункционализъм; неоинституционализъм, вътрешна политика и теория за междуправителствените отношения; реализъм. Еклектичен подход.

Тема 11. Управление на глобалната икономика

Неолиберален институционализъм. Международни организации – МВФ, СБ и ГАТТ/СТО. Институционална реформа. Новият медиевализъм. НПО. Трансгавърнментализъм. Управление с каква цел?

Тема 12. Националната държава в глобалната икономика

Ограничената природа на икономическата глобализация. Предполагаеми последици от икономическата глобализация. Ефективност на макроикономическата политика. Необходимостта от историческа перспектива.

Тема 13. Международно координиране на макроикономическата политика

Същност на международната координация на макроикономическата политика. Нуждата от координация на политиката. Изгода или загуба от координацията. Проблеми и пречки при международната координация на политиката.

Тема 14. Международна криза на дълговете

Икономически аспекти на ползването на кредити от развиващите се страни. Показатели за измерване на задлъжнялостта. Произход и причини за възникване на кризата на дълговете. Роля и възгледи на участниците в кризата.

Тема 15. Международна финансова и икономическа криза

Причина за кризата – пазарът или държавата? Войната на идеите: макроикономическите битки, битката за монетарната политика, битката във финансите, битката за иновационната икономика. Ефективните пазари срещу ефективното управление.

Тема 16. Международни икономически сравнения

Международни сравнения на икономическата ефективност. Международно сравнение на индексите на човешкото развитие на ООН. Сравнение на конкурентоспособността на страните, на икономическата свобода, корупцията и сенчестата икономика.

Тема 17. Глобализация и глобални неравенства

Кои и къде са бедните? Разпространението на икономическия просперитет и съвременния икономически растеж – къде не успява растежът? Инвестиции, необходими за излизане от капана на бедността. Глобално споразумение и политики за намаляване на бедността.

Тема 18. Устойчиво икономическо развитие

Дефиниране на устойчивото икономическо развитие. Глобален характер на развитието. Показатели. Демографски промени и икономическо развитие. Регулиращи механизми за устойчиво развитие. Антиглобалистско движение. Просветена глобализация.

ПЛАНИРАНИ УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ И МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ

1. Материали и ресурси за неприсъствена (самостоятелна) подготовка.

Всяка тема е представена чрез теоретична част и допълнителни ресурси, които доразвиват, обогатяват и надграждат самостоятелната подготовка на студентите. Допълнителните ресурси включват уроци, речници, електронни тестове, връзки към информационни източници и специализирани сайтове, електронни книги, видеоматериали.

2. Планирани са следните учебни дейности от гледна точка спецификата на курса:

Задания за самостоятелна работа с литература, разработване на курсов проект, консултиране и взаимодействие чрез чат и форум, присъствени занятия.

Учебното съдържание е обособено в самостоятелно разработени теми, като съгласно изискванията, свързани с дистанционната форма на обучение, се използва комбиниран подход.

МЕТОДИ И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

1. Текущо оценяване в две основни форми:

- задание под формата на курсов проект с ясно формулирани: цел, структура, инструкция за разработване, технически параметри, начин на представяне;

- текуща оценка – решаване на един онлайн тест.
2. Критерии за допускане до изпит: до изпит се допускат студенти, които са:
- посетили 80% от присъствените часове по дисциплината;
 - разработили курсов проект.
3. Семестриален изпит: присъствен, защита на курсов проект.
4. Метод на формиране на семестриалната оценка:
- аргументирано отстояване на позиция по обсъждан проблем по време на присъствените часове;
 - разработен и успешно представен курсов проект.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Андерсън, К. Безплатното. Изток-Запад. С. 2011.
2. Бухолц, Т. Живи идеи от мъртви икономисти. Христо Ботев. С. 1993.
3. Гълбрайт, Д. К. Икономическата наука в перспектива. Христо Ботев. С. 1996.
4. Дракър, П. Посткапиталистическото общество. ЛиК. С. 2000.
5. Калецки, А. Капитализъм 4.0. Класика стил. С. 2013.
6. Кастелс, М. Възходът на мрежовото общество. ЛиК. С. 2004.
7. Кастелс, М. Силата на идентичността. ЛиК. С. 2006.
8. Клайн, Н. Без лого. Елементи. С. 2005.
9. Клайн, Н. Шоковата доктрина. Изток-Запад. С. 2011.
10. Кругман, П. Амбулантно благополучие. Дамян Яков. С. 1999.
11. Куигин, Д. Зомби икономикс. Изток-Запад. С. 2013.
12. Нейлър, Р. Т. Печалбите от престъпността. Хермес. С. 2005.
13. Неновски, Н. Паричният ред. Сиела. С. 2007.
14. Олсън, М. Възход и падение на нациите. Златорогъ. С. 2001.
15. Пъркинс, Д. Изповедта на един икономически килър. Световна библиотека. С. 2013.
16. Райнхарт, К. и К. Рогоф. Този път е различно. Осем века финансови безумия. Сиела. С. 2013.
17. Рифкин, Д. Европейската мечта. Прозорец. С. 2005.
18. Сакс, Д. Краят на бедността. Кръгзор. С. 2006.
19. Сорос, Д. Новата парадигма на финансовите пазари. Сиела. С. 2008.
20. Стилглиц, Д. Глобализацията и недоволните от нея. ИнфоДАР. С. 2003.
21. Стилглиц, Д. Свободно падане. ИнфоДАР. С. 2010.
22. Стилглиц, Д. Цената на неравенството. Изток-Запад. С. 2014.
23. Талеб, Н. Н. Черният лебед. ИнфоДАР. С. 2009.
24. Талеб, Н. Н. Надхитрени от случайността. ИнфоДАР. С. 2009.
25. Тофлър, А. и Х. Тофлър. Революционното богатство. Обсидиан. С. 2007.
26. Търоу, Л. Съдбата обича смелите. Весела Люцканова. С. 2008.
27. Търоу, Л. Изграждане на благосъстояние. Весела Люцканова. С. 2000.
28. Търоу, Л. Бъдещето на капитализма. Весела Люцканова. С. 2000.
29. Фрийдман, Т. Светът е плосък. Обсидиан. С. 2006.
30. Фукуяма, Ф. Краят на историята и последният човек. Обсидиан. С. 2006.
31. Фъргюсън, Ч. Хищническа нация. ИнфоДАР. С.2014.
32. Veunon, R. The Routledge Companion to Global Economics. 2001.
33. Cuyvers, L and Filip De Beule. Transnational Corporations and Economic Development. 2005.
34. Eckes, A. The Contemporary Global Economy. 2011.

35. Goldsmith, E., J. Mander. *The Case against the Global Economy*. 2001.
36. Krugman, P. *Pop Internationalism*. 1999.